

Adviesrapport

Synodecommissie doop en geloofsdoop

Voor de Synode van Deventer 2023

Inhoudsopgave

1. Aanleiding	3
2. Werkwijze	3
2.1 Opdracht	3
2.2 Werkwijze	3
3. Toelichting op de vraag	4
3.1 Geboren uit verlangen	4
3.2 Kerkelijke verlegenheid	4
3.3 De term Handreiking	5
4. Commissiegesprek	5
4.1 proces en inhoud	5
4.2 Systeemwereld of Leefwereld	6
4.3 Handreiking PKN	6
4.4 Liefdevol begrenzen	7
4.5 Hoe verder?	8
Bijlage 1 – Besluit Instelling Commissie Dooppraktijken	10
Bijlage 2 – Gespreksnotities Regio Groningen	11

Het auteursrecht van deze tekst berust hetzij bij de auteur, hetzij bij de Nederlandse Gereformeerde Kerken. Voor alle zaken het auteursrecht betreffend kan contact opgenomen worden met de commissie ondersteuning synode via: cos@ngk.nl.

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in wat voor vorm of op wat voor manier dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de rechthebbende, behoudens de uitzonderingen bij de wet gesteld.

1. Aanleiding

Vanuit de voormalige Regio Amsterdam-Alkmaar werd in mei 2022 een verzoek gedaan aan de Landelijke Vergadering van de toenmalige NGK. De Regio vroeg aan de LV of ze de kerken zou kunnen dienen met een Handreiking: hoe kunnen we omgaan met het verlangen van gemeenteleden die in het verleden gedoopt zijn, en die in een doopritueel (opnieuw) uitdrukking willen geven aan hun geloof.

Dit verzoek landde op de tafel van een LV die zich in een gecombineerde vergadering met de Synode van de GKV (de LV/GS Zoetermeer) concentreerde op de samenvoeging van de beide kerkverbanden. Dat vroeg op dat moment alle beschikbare tijd en aandacht. Het gecombineerde moderamen oordeelde daarom, dat dit verzoek wel ontvankelijk was, maar alleen in behandeling genomen kon worden wanneer een opdracht voor een in te stellen commissie als hamerstuk kon worden afgedaan. Toen dit niet mogelijk bleek, is de verdere behandeling doorverwezen naar de eerstvolgende Synode. En zo ligt het nu op tafel van de Synode Deventer 2023.

Het moderamen heeft daarop een commissie benoemd om de inhoudelijke behandeling van dit verzoek voor te bereiden. Hieronder vertellen we hoe we dat hebben aangepakt en wat we voorstellen.

De commissie bestaat uit:

Gert Meijer (voorzitter)
 Josytha van der Sluis-Alkema
 Herman Scheffer
 Anton Langeler (rapporteur)

2. Werkwijze

2.1 Opdracht

De opdracht van het moderamen luidt eenvoudigweg:

“De brief van Regio Amsterdam-Alkmaar (bijlage) die door de vorige gezamenlijke GS/LV reeds ontvankelijk is verklaard) door te nemen en adviseer de synode hoe te reageren op deze vraag.”

2.2 Werkwijze

We hebben allereerst op 17 november 2023 gesproken met de opsteller van het verzoek, br. J.M (Jan Marius) Louwerse, om de achtergrond van de vraagstelling goed te begrijpen. Dit geven we weer in hoofdstuk 3.

Daarna hebben we in een online bijeenkomst op 5 december 2023 onze gedachten met elkaar gedeeld. De weerslag daarvan staat in hoofdstuk 4. Daarbij hebben we gebruik gemaakt van twee bronnen:

- Een handreiking uit 2012 van de Protestantse Kerk in Nederland¹
- Reacties uit een kort gesprek op de vergadering van de Regio Groningen dd 23 november²

¹ “Over dopen in de Protestantse Kerk; Handreiking voor het gesprek met gemeenteleden die een “tweede doop” begeren of al hebben ondergaan.” Zie: <https://protestantsekerk.nl/download1331/Over-dopen-in-de-Protestantse-Kerk-handreiking-voor-gesprek-kerkenraden-2012.pdf>

² Op deze vergadering was ongeveer 20 minuten beschikbaar voor gesprek in drie kleine groepen over verschillende onderwerpen op de agenda van de Synode. Op basis van persoonlijk interesse koos ongeveer een derde voor het thema Overdopen. Deze term is later verlaten en wordt in dit rapport niet meer gehanteerd.

De inhoud van deze gesprekken is verwerkt in een eerste versie van dit verslag en aangevuld met een voorstel voor de instelling van een Commissie Dooppraktijken (hoofdstuk 5). Na een reviewronde binnen de commissie resulteert het document dat u nu onder ogen heeft.

3. Toelichting op de vraag

3.1 Geboren uit verlangen

Wij spraken met br. Jan Marius Louwerse, die indertijd de regiovergadering voorzat waar tot deze vraag aan de LV besloten werd. Het eerste wat hij benadrukt in zijn schets van de vraag, is dat het gaat om de vraag om *opnieuw* gedoopt te worden. Het gaat om mensen die al eerder zijn gedoopt, doorgaans als kind, meestal binnen de gereformeerde gezindte, soms zelfs in dezelfde kerk als waar men nu opnieuw gedoopt wil worden.

De gevraagde doophervaling moet niet per se gezien worden als een positiekeuze in het visieverschil op de doop zoals die bekend is in de tweedeling 'Kinderdoop *versus* Geloofsdoop'. De twee verschillende standpunten in die doopvisies delen doorgaans met elkaar dat een geldige doop in principe een eenmalige gebeurtenis is, ze verschillen 'slechts' van inzicht over het moment waarop die zou moeten worden bediend.

Ook de term 'overdoop' dekt de lading onvoldoende. Die aanduiding wordt doorgaans gereserveerd voor de praktijk waarin voorstanders van de geloofsdoop iemand die elders als kind gedoopt is, opnieuw dopen omdat ze die kinderdoop niet als een geldige doop erkennen.

In de praktijk kunnen de bovenstaande motivaties wel degelijk aan de orde zijn. (De ervaringen van commissieleden en het gesprek op de Regio Groningen laten dat al zien dat dat zo is). Maar niet altijd is dat het geval. Soms gaat het om mensen die 'slechts' een hervaling van het doopritueel wensen. Ze betwijfelen niet de geldigheid of de waarde van de kinderdoop die ze ontvangen hebben. Die staat niet ter discussie. Maar er is in hen een verlangen ontstaan om die doop nu nogmaals, bewust, te ondergaan in het midden van de gemeente.

Meestal wordt dat verlangen ingegeven door een opgedane ervaring in hun leven, die ze verbinden met God, met hun geloof, en met de geloofsgemeenschap. Daardoor hebben ze ofwel een levensverandering ondergaan, ofwel verlangen ze daarnaar. En ze hebben de behoefte om dat niet alleen in woorden uit te drukken, maar ook in een bewuste zintuiglijke ervaring te ondergaan.³

3.2 Kerkelijke verlegenheid

De kerken in de Regio Amsterdam-Alkmaar hadden individueel al wel ervaring met de vraag. Het kwam pas op de Regiotafel doordat een van de aangesloten gemeenten aangaf, deze vraag van gemeenteleden nu ook zelf te honoreren. Dat ging en gaat de meeste kerken te ver. In de woorden van de Regio: "De overwegende overtuiging op onze regio is echter dat deze volwassendoop ná een kinderdoop niet past binnen het gereformeerde belijden."

³ Het is zeker niet onmogelijk dat er soms ook sprake is van kopieergedrag en ad-hocbeslissingen. Mensen bezoeken evenementen, komen in andere kerken met andere dooptradities en -rituelen. 'zien dopen doet dopen', zou je kunnen zeggen. Aan dat motief is hier geen aandacht besteed. Het doet feitelijk ook niet zoveel ter zake.

Intussen constateert men ook dat de bestaande kerkelijke praktijk (nog) geen goed antwoord heeft op deze vraag om opnieuw gedoopt te worden. Een antwoord dat recht doet aan een oprecht gevoeld verlangen van doorgaans betrokken gelovigen en ook anderszins betrokken gemeenteleden. De praktijk is vervolgens, dat sommigen ervoor kiezen, zich dan elders te laten dopen, hetzij in een andere gemeente, hetzij op een christelijk evenement waar die gelegenheid geboden wordt. En dat roept weer vragen op over hoe de gemeente moet omgaan met leden die zich op dit punt een eigen gedragslijn permitteren. In het gereformeerde verleden werd dit wel uitgelegd als een ‘onttrekking metterdaad’.⁴ Dat zal vandaag waarschijnlijk niet zo snel meer gebeuren. Maar moet dit misschien wel consequenties hebben voor de mogelijkheid om ambtsdrager te zijn? (In sommige gevallen zijn ze inderdaad ambtsdrager geworden.) Hoe moet hierover het gesprek met betrokken gemeenteleden en ook met de rest van de gemeente worden gevoerd?

Hoewel het standpunt van de vragende Regio dus is, dat een nieuwe doop niet past in het gereformeerde denken, vindt men het ook zeer onwenselijk dat de resulterende situatie er een is van verlegenheid. Men zou degenen die een nieuwe doop vragen, daadwerkelijk en materieel iets te bieden willen hebben dat recht doet aan het gereformeerde denken en tegelijk tegemoet komt aan een oprecht verlangen. Een aanbod dat aansluit bij geloofsbeleving in de 21e eeuw, met een nieuwe waardering voor tastbare rituelen en een beleving die de hele mens aanspreekt: verstand, hart, zintuigen en gemeenschap. En als dat toch niet kan, dan toch minstens handvatten voor de kerkenraad om het gesprek hierover met deze broeders en zusters op een goede manier aan te gaan, waarin hun vraagstelling wordt (h)erkend en zo veel mogelijk recht gedaan.

3.3 De term Handreiking

De Regio heeft bewust gekozen voor een term, die de invulling nog tamelijk open laat. De instelling van een commissie die zich verder kan bezighouden met bezinning en aanbevelingen ligt wellicht voor de hand. Hoe diepgaand die bezinning moet zijn, of het een NGK- of juist een breder verband moet betreffen, daarover laat men zich bewust niet uit.

Ook de vorm van de gewenste handreiking blijft nadrukkelijk open. De Regio ziet zelf geen ruimte voor een nieuwe doop, maar verwacht ook geen algemeen geldende en bindende leeruitspraken. Ook wil ze niet vooruitlopen op de vraag of er alleen een handreiking moet komen om het gesprek in de gemeente te ondersteunen, of bijvoorbeeld ook suggesties voor een alternatief ritueel. Het enige dat dringend gewenst is, is een vorm van ten minste een eerste antwoord dat niet lang meer op zich laat wachten.

4. Commissiegesprek

4.1 proces en inhoud

Voorafgaand aan ons gesprek zijn de Handreiking uit de PKN en de gespreksnotities uit de Regiovergadering gedeeld. Aan het begin van het gesprek bepalen we ons nog eens bij de opdracht: niet een inhoudelijk rapport, maar het voorbereiden van de inhoudelijke bespreking op de Synode. In de loop van ons gesprek blijken inhoud en proces voortdurend door elkaar te lopen. Blijkbaar kan in een kort tijdsbestek het een niet zonder het ander en was onze eigen positionering een stap die we sowieso moesten zetten om tot een behandelvoorstel te kunnen komen.

⁴ Achtergrond van deze gedachte is dat de doop een teken is van ‘inlijving bij de christelijke kerk’, zie HC zondag 27, v/a 74.

4.2 **Systeemwereld of Leefwereld**

Een deel van de commissie bevindt zich op de lijn van de meerderheid van de regio waar dit speelde: hoewel er begrip is voor de vraag, vinden we in meerderheid een 'dubbele doopbediening' echt een stap te ver.

Vanuit het gereformeerde denken is de doop iets eenmaligs. Tenminste: gezien vanuit de bediening aan het individu. De functie van het herdenken heeft altijd al haar plaats gehad: de doop wordt bediend in het midden van de gemeente en bepaalt ook juist de overige aanwezigen bij de betekenis ervan. Ook op andere plekken kan dat gebeuren: "Als ik een oud RK kerkgebouw binnenloop en ik zie het wijwater, dan herdenk ik met liefde mijn eigen doop, en zie ik de lange lijnen van de kerkgeschiedenis."

Ook in het bredere verband van de Raad van Kerken is het eenmalige karakter van de doop benoemd in de Oecumenische Doopverklaring uit 2012:

"Wij, de kerken die deze verklaring ondertekenen, erkennen iedere doop die, in geloof en in gehoorzaamheid aan de opdracht van Jezus (Mat. 28:19), is voltrokken in de naam van de Vader en de Zoon en de Heilige Geest, en die, binnen de betrokken gemeenschap en volgens de aldaar geldende regels, is bediend met water. De aldus voltrokken en ontvangen doop is eenmalig en onherhaalbaar."

Tegelijk herkennen we unaniem dat de vraag naar een herhaald doopritueel aansluit bij de geloofsbeleving van mensen van vandaag. Er is behoefte aan vernieuwingsrituelen. En net als de Regio vinden we de verlegenheid van gemeenten voor alle partijen zeer ongewenst. We willen niet wegduiken voor een kwestie die vervolgens noodgedwongen in het 'grijze circuit' terecht komt.

Dat dat grijze circuit er inderdaad is, blijkt wel uit de reacties die naar voren kwamen in een kort groeps gesprek tijdens een vergadering van de Regio Groningen. Ook werd daar duidelijk dat mensen zeer verschillende posities innemen (zie de gespreksnotities in de bijlage).

De vraag lijkt vooral te zijn:

Als we op zoek gaan naar een antwoord, hoe balanceren we dan tussen 'leer en leven'? Volgen we de Systeemwereld of de Leefwereld? Hoe overstijgen we dat dilemma? Vooral jonge mensen vragen zich af of een dergelijke probleemstelling nog wel past bij kerkzijn van deze tijd. Is er een benadering denkbaar die beide elementen met elkaar in evenwicht brengt?

4.3 **Handreiking PKN**

De Handreiking die de PKN over dit thema heeft opgesteld, heeft als ondertitel: 'Handreiking voor het gesprek met gemeenteleden die een "tweede doop" begeren of al hebben ondergaan'. Die ondertitel geeft aan waar het zwaartepunt ligt. De nadruk ligt daar op het voeren van een open gesprek tussen kerkenraad en gemeentelid:

- "Het betreffende gemeentelid kan en mag vertellen wat hem of haar beweegt en weet zich daarin door de kerkenraad gehoord en gekend.
- De kerkenraad geeft aan wat zijn eigen positie is, wat de mogelijkheden zijn om aan de wensen van het gemeentelid tegemoet te komen en wat de grenzen zijn.
- De gesprekspartners komen in goede harmonie tot een gezamenlijke conclusie waar ze het wel en niet over eens zijn en hoe ze met de eventuele verschillen zullen omgaan"

In de behandeling van een antwoord gaat de Handreiking eerst in op het oecumenisch perspectief en de bestaande 'dubbele dooppraktijk' in de PKN. De kinderdoop was tot ver in de 20^e eeuw vanzelfsprekend, maar er heeft altijd ook ruimte bestaan voor de doop op belijdenis. Alleen: niet na elkaar. De doop wordt

bediend aan hen voor wie of door wie de doop begeerd wordt. De vraag naar een 'tweede doop' wordt principieel afgewezen: "(...) met de doop wordt een mens ingelijfd in het lichaam van Christus, het teken verwijst naar de afwassing van zonden, naar het vernieuwde leven dat mogelijk is door God te kennen. Omdat de heilsverwachting die met de doop is verbonden niet te herroepen is, kan de doop niet meer dan één keer bediend worden.

Tegelijk heeft juist deze handreiking veel oog voor het ervaringsaspect. De vraag naar de keuze tussen 'leer of leven' wordt fraai van zijn dilemma-karakter ontdaan:

"Nog een ander aspect is het feit dat mensen veel minder dan voorheen denken in termen van 'kerkelijke leer'. Het gaat hun niet om een leerkwestie, maar om een ervaringskwestie, en dat maakt een groot verschil. In de leer is het snel of/of, maar in de ervaring is er veel meer ruimte voor en/en. Ervaringen kunnen naast elkaar staan zonder elkaar te ontkennen. Heel verschillende ervaringen kunnen immers een belangrijke plaats innemen in de mens die je uiteindelijk geworden bent."

Zodoende komt de Handreiking uiteindelijk tot rituelen voor Doopgedachtenis of Doopbevestiging, die in hun vormgeving heel dicht aanliggen tegen het Doopritueel zelf, niet in het minst doordat ook in dit ritueel gebruik gemaakt wordt van water.

4.4 Liefdevol begrenzen

Een belangrijk element dat we herkennen in de benadering van de Handreiking is iets waaraan we om nog een andere reden waarde hechten, en dat zich mooi op noemer laat brengen door de term "liefdevol begrenzen".

We doen niets af van de diepgevoelde wens van het gemeentelid dat om een tweede doop vraagt, maar met name de predikanten in onze commissie herkennen een element dat zich ook bij andere gelegenheden wel laat kennen: de individuele gelovige staat soms centraler dan de gemeenschap, en het ritueel dient soms meer als een mooie opluistering van een eenmalig gebeuren dan als onderdeel van een doorgaande geloofspraktijk.

Ze hebben te maken met bruidsparen die hun trouwdienst vooral zelf willen regisseren en van de predikant een 'u vraagt, wij draaien' opstelling verwachten. Ze krijgen doopverzoeken van ouders die ze voor en na de doopdienst maar zelden weer in de kerkbank treffen.

Daarnaast speelt een rol dat kennis en bewustzijn van de geloofsinhoud van (bijvoorbeeld) doop en huwelijk over gaat, niet meer gemeengoed zijn. Weet iemand wat hij vraagt als hij om een tweede doop komt vragen?⁵

Die beide elementen rechtvaardigen dat er ruim aandacht moet zijn voor een gesprek waarin ook onderricht een belangrijke rol speelt, en bewustwording van beweegredenen bij de vrager: wat is het eigenlijk dat je nastreeft met je wens? En wat is daarvoor nodig?

Die benadering heeft goede papieren: ze komt sprekend naar voren in het verhaal van de Voetwassing in Johannes 13. Als Jezus de tegenstribbelende Petrus heeft uitgelegd dat hij niet bij Hem kan horen als hij

⁵ We hebben kort gesproken over de vraag of hier sprake is van de blik van 'mannen met 7 vinkjes': kunnen we ons genoeg verplaatsen in de mensen die hierom vragen, daar waar het soms mensen betreft die verder weinig gezien en gehoord worden, of wiens mening en beleving niet telt omdat ze niet horen tot de mainstream van relatief hoogopgeleide gemeenteleden die min of meer geslaagde levens leiden? We waren het er niet over eens of dit nu de doelgroep als geheel karakteriseert, maar het verdient zeker de aandacht in de beoordeling van een concrete aanvraag.

zich niet de voeten laat wassen, slaat die prompt door naar de andere kant: 'dan ook mijn handen en mijn hoofd!' Het is dat ze binnen zitten en niet aan de oever van het meer...

Jezus' reactie is tweeledig.

De eerste is: 'Dat hoeft niet. Je hebt al gebaad en bent al helemaal schoon. Alleen je voeten wassen is genoeg.

De tweede komt na afronding van het ritueel en is gericht aan de hele groep: Het draait niet om jou, maar om de ander. Zet niet jezelf centraal, maar dien in de gemeenschap.

Die benadering lijkt ons uiteindelijk het meest heilzaam: zoeken naar vormen die passen bij waar de vrager zich bevindt, zowel op het gebied van zijn verlangen, als van inzicht en houding. Een beantwoording die is ingebed in een open geloofsgesprek, en waarin niet slechts het belang van de vraagsteller of de kerkenraad, maar dat van de hele gemeente centraal staat. Daarin mag niet alles wat kan, maar de begrenzing zal altijd liefdevol zijn.

4.5 Hoe verder?

Voor het vervolg van de behandeling van de vraag vanuit de Regio Amsterdam-Alkmaar zien we meerdere sporen voor ons.

Het eerste spoor is er een van de korte termijn. De vraag van de Regio lag al op tafel van de LVGS Zoetermeer, er is een duidelijk breder levende vraag, en dus een legitiem belang bij een reactie die niet langer op zich laat wachten dan nodig.

Wij denken dat de Handreiking van de PKN goede handvatten biedt om kerkenraden en gemeenten te helpen om het gesprek hierover te voeren. We adviseren daarom om deze handreiking nu al onder de aandacht van de kerken te brengen.

Wel hebben we onze twijfels over de geschiktheid van de rituelen zoals de Handreiking die uitwerkt: ze zijn mooi, maar ze hebben naar ons idee een andere spiritualiteit dan die van de meeste mensen die zich opnieuw willen laten dopen. In het spoor voor de middellange termijn dat we hieronder schetsen, moet daarom aandacht gegeven worden aan het zoeken naar meer diverse vormen en rituelen die kunnen aansluiten op de diversiteit die ook in de kerken gevonden wordt.

Voor de middellange termijn stellen we voor, een commissie dooppraktijken in te stellen. (Nogmaals, we gebruiken niet de term 'overdopen', omdat die hoort bij een dispuut waarin een eerdere doop niet als geldig wordt erkend. Daarvan hoeft hier niet per se sprake te zijn).

Deze commissie krijgt als opdracht mee, de vraag van de Regio meer in de breedte en diepte te beantwoorden en hierover te rapporteren aan de volgende synode. Het eerste moment voor het beschikbaar komen van verdere tastbare resultaten ligt daarmee nog drie jaar in de toekomst.

In de uitwerking door de Commissie vragen we aandacht voor de verschillende aspecten die aan de doop kunnen worden onderscheiden. Te denken valt aan aspecten als:

Belofte	-	Gods initiatief en belofte, opneming in het verbond
Antwoord	-	aanvaarding van de belofte en belijden van geloof
Initiatie	-	opneming in de gemeente en de wereldkerk
Sterven en Opstaan	-	door het water heen met Christus begraven en opgewekt
Reiniging	-	schoonwassing van schuld
Vernieuwing	-	ingaan in nieuw/hernieuwd leven

Op basis daarvan verwachten we handreikingen voor een meer diverse dooppraktijk, die recht doet aan zowel het eenmalige als het herhaalbare karakter van wat in dit sacrament aan de gemeente wordt gegeven.

We zijn in ons denken over die verschillende aspecten geholpen, zowel door de Handreiking van de PKN als door het rapport van de commissie belijdende kerk, waarin 6 onderscheiden functies van belijden worden benoemd. We verwachten dat die benadering ook helpt in het denken over mogelijkheden en begrenzingen waar het gaat om Dooppraktijken.

Zoals een van ons het verwoordde: "Het theologische zwaartepunt van de eenmalige doop is het bedekken van schuld en het sterven en weer opstaan. Dat moet losgekoppeld worden van bijvoorbeeld wassingsrituelen die het element van herhaald schoonmaken in zich hebben".

Het besluit tot instelling van de commissie dooppraktijken en de bijbehorende opdracht is toegevoegd als Bijlage 1.

Bijlage 1 – Besluit Instelling Commissie Dooppraktijken

Materiaal:

1. verzoek Regio Amsterdam-Alkmaar om een Handreiking voor de kerken d.d. 08 september 2022 - over overdoopen.
2. Acta Generale Synode en Landelijke Vergadering Zoetermeer 2022, artikel 8 – afhandeling overige ingekomen stukken⁶

Besluit 1:

een commissie dooppraktijken (CDP) in te stellen als landelijke commissie van de Nederlandse Gereformeerde Kerken.

Besluit 2:

deze commissie op te dragen:

- a. een beknopte schets te geven van
 - i. de omvang: hoeveel Regio's en kerken herkennen deze vraag uit hun eigen gemeentelijke praktijk? Hoe vaak komt dit voor?
 - ii. de huidige praktijk: hoe gaan gemeenten hier op dit moment mee om?
 - iii. de achtergrond en doelgroep: wat is er te zeggen over de achtergrond van het verlangen en is er een profiel te schetsen van degenen die vragen om een hernieuwd doopritueel?
- b. de kerken te dienen met een handreiking die hen helpt om te gaan met de vraag van gemeenteleden die in een doopritueel (opnieuw) uitdrukking willen geven aan hun geloof.
- c. Deze handreiking te baseren op een bezinning op de diverse aspecten die in het sacrament van de doop kunnen worden onderscheiden. Te denken valt bijvoorbeeld aan:

Belofte	–	Gods initiatief en belofte, opneming in het verbond
Antwoord	–	aanvaarding van de belofte en belijden van geloof
Initiatie	–	opneming in de gemeente en de wereldkerk
Sterven en Opstaan	–	door het water heen met Christus begraven en opgewekt
Reiniging	–	schoonwassing van schuld
Vernieuwing	–	ingaan in nieuw/hernieuwd leven
- d. daarbij onderscheid te maken tussen eenmaligheid en herhaalbaarheid van zulke aspecten
- e. op basis van deze bezinning voorstellen te doen voor (doop-)rituelen naast de bestaande dooppraktijk, die vooral uitdrukking geven aan de aspecten met een herhaalbaar karakter
- f. in deze voorstellen rekening te houden met de diversiteit aan liturgische praktijken in de NGK en de uitkomsten van de gehouden inventarisatie op basis van opdracht a.

⁶ Dit artikel begint als volgt: "Het moderamen stelt voor de volgende stukken niet in behandeling te nemen maar ermee te handelen zoals bij elk van de stukken staat aangegeven:
03-06-2022 Regio Amsterdam-Alkmaar: vraag over de doop. Omdat deze LVGS zich richt op de meer procedurele kant van de eenwording verzoekt hij de regio deze vraag over beleid opnieuw in te dienen bij de Synode van 2023."

- g. voor haar werkzaamheden afstemming te zoeken met de Commissie CCE, met name de secties die zich richten op de contacten met de PKN en met de Unie-ABC (Baptisten en Cama-gemeenten).
- h. bij haar overwegingen te betrekken hoe een meer diverse dooppraktijk de relatie met andere kerkgenootschappen (positief of negatief) beïnvloedt.
- i. verslag te doen van haar werkzaamheden uiterlijk aan de volgende Synode.
- j. Zo mogelijk tussentijdse resultaten te rapporteren aan het zittende Moderamen zodat deze een eventueel tussenresultaat kan delen met de kerken.

Bijlage 2 – Gespreksnotities Regio Groningen

Vergadering Regio Groningen
donderdag 23 november 2023

Introductie vooraf:

Handreiking Overdopen

- **Indieners:**
 - Het gaat om leden die als kind al een erkende doop hebben ontvangen
 - Wij zijn niet voor overdopen, maar zien een oprecht verlangen
 - Momenteel hebben we hen formeel niets te bieden.
 - Mensen 'wijken uit' en laten zich elders dopen
 - Dit speelt breder, en als kerken zijn we hier verlegen mee
- **Vragen:**
 - Herken je deze schets uit je eigen gemeente of van verhalen om je heen?
 - Heb je een idee hoe hier mee om te gaan?
 - Wat wil je de afgevaardigden meegeven?

Spreker 1

- Herken het wel, past prima in tijd waar mensen behoefte hebben aan rituelen
- Ervaring met eigen dochter. Jammer dat het buiten de kaders om gebeurde (ergens in de tuin).
- Zelf geen behoefte aan zo'n ritueel, maar dat maakt me niet uit
- Vraag is wel : Wat voor status hang je er aan, hoe benoem je het?
 - Hoe 'afgetimmerd' moet het zijn?
 - Als je het 'Overdopen' noemt, wordt het een heel zwaar verhaal
 - Als je het een hernieuwingsritueel noemt, krijgt het een ander kaliber

Spreker 2

- Herken het ook wel, maar ...
- De doop is niet zomaar een ritueel
- We hebben 2 sacramenten, wat is dan de status van dit ritueel?
- Waar zadel je de gemeenschap mee op?

Spreker 3

- Het leeft niet sterk, maar we hebben wel 2 gemeenteleden waar dit speelt
- Een van hen heeft zichzelf elders laten overdopen, en laat ook zijn kinderen niet dopen
- Inhoudelijk denk ik dan: datgene waar ze naar verlangen is eigenlijk wat wordt ingevuld door dat andere sacrament (Belijdenis doen / Avondmaal vieren)

Wat verder werd genoemd:

- Het gaat vaak om actieve, betrokken gemeenteleden
- Kunnen we hier niet gewoon verschillende praktijken in hebben?
- Kunnen we helderheid krijgen over wat dat ritueel zou inhouden?
- De doop kwam in plaats van de besnijdenis en is daarom eenmalig
- Wat wenst diegene nu eigenlijk, en moet dat dan met water?